

VÄRLDS HORISONT.

SVENSKA FN-FÖRBUNDET | EN BÄTTRE VÄRLD | NUMMER 3 2019

EN
BÄTTRE
VÄRLD

FN-förbundet
UNA SWEDEN

*Svenskt nej till
kärnvapenförbudet
TPNW*

SIDAN 17

*”Omvärlden
måste protestera
mot Kina”*

SIDAN 18

HUR GÅR ARBETET MED
GLOBALA MÅLEN?

Foto: UN Photo/Mark Garten

Greta Thunberg, på båten till vänster, seglar in i New Yorks hamn omgiven av 17 båtar med de globala målen på seglen.

GRETA THUNBERG BESÖKER FN

Den svenska klimataktivisterna Greta Thunberg anlände i slutet av augusti till USA efter att ha seglat över Atlanten under två veckor. 16-åringen välkomnades i New Yorks hamn av FN som skickat ut 17 båtar med segel i olika färger som symbol för de 17 globala målen för hållbar utveckling. Syftet var att visa uppskattning för Thunbergs insatser till stöd för mål 13, om klimatet, såväl som de övriga 16 globala målen för hållbar utveckling.

”Unga människor över hela världen kräver brådskande insatser mot klimatförändringarna av alla ledare. De står i spetsen för den typ av genomgripande förändring som krävs för att vi ska kunna minska våra koldioxidutsläpp kraftigt”, sa FN:s biträdande generalsekreterare Amina Mohammed i en kommentar.

Efter ankomsten till New York har Greta Thunberg bl a besökt FN och demonstrerat tillsammans med den globala ungdomsrörelse för klimatet, Fridays for Future, som hon startat. Senare under september skulle hon delta i två klimattoppmöten i FN-högkvarteret för att så småningom resa vidare mot Santiago, Chile, där FN:s klimatkonferens (COP 25) ska hållas i december.

FLYKTINGBARN GÅR MISTE OM UTBILDNING

Flera miljoner barn fastnar i flyktingläger och går därmed miste om sina möjligheter till utbildning, skriver FN:s flyktingorgan UNHCR i en ny rapport. Nu väddar UNHCR till värdländerna om att föra en mer inkluderande politik som

hjälp barnen in i samhället och ger dem hopp om en ljusare framtid.

Enligt rapporten går sex av tio flyktingbarn i grundskolan medan endast två av tio fortsätter studera vid gymnasiet. Ynka tre av hundra vidareutbildar sig på universitet. Problemen är störst i fattiga länder som tar emot flyktingar trots att de saknar tillräckliga resurser medan mer välmående länder, bl a i Europa,

har större möjlighet att placera barnen i sitt allmänna utbildningssystem. Undantagen är Grekland och en handfull Balkanstaterna ”där flyktingar fortfarande befinner sig i limbo och söker asyl”.

FN-STÖD TILL BAHAMAS EFTER DORIAN

Chefen för FN:s samordningskontor för humanitära insatser (OCHA), Mark Lowcock, besökte den 4 september Bahamas. Öriket drabbades hårt av orkanen Dorian, en av de kraftigaste tropiska cykloner som registrerats, som ett par dagar tidigare jämnat både bebyggelse och växtlighet med marken med vindstyrkor på över 70 meter per sekund.

Syftet med Lowcocks besök var att hjälpa till att bedöma vilka insatser som behövs från det internationella samfundet. Han konstaterade i samtal med pressen att ödeläggelsen var enorm, att omkring 70 000 personer på öarna Grand Bahama och Abaco var i akut behov av livräddande insatser och att många platser var svåra för räddningsarbetare att nå.

SYSTEMATISKT SEXUELLT VÅLD MOT MINORITETER I MYANMAR

Myanmars militär måste sluta använda sexuellt och könsbaserat våld för att terrorisera och straffa etniska minoriteter. Det krävde en oberoende internationell FN-mission i slutet av augusti i samband med tvåårsdagen av den utrensningssaktion som 2017 drev 745 000 rohingyer på flykt.

Expertgruppen har intervjuat hundratal människor som överlevt sexuellt våld i Myanmars delstater Kachin, Shan och Rakhine. Slutsatsen är att soldater rutin-

mässigt och systematiskt använt våldtäkter, gruppvåldtäkter och andra våldsamma sexuella handlingar mot kvinnor, flickor, pojkar, män och transpersoner.

Även Svenska FN-förbundet uppmärksammade tvåårsdagen av utrensningssaktion mot rohingyer som förutom den enorma flyktingvågen resulterade i ca 6 700 dödade och 350 förstörda byar.

– Trots att två år har gått har FN:s säkerhetsråd ännu inte antagit en enda resolution om Myanmar. Ett krav är att de skyldiga till folkmordet ställs till svars. Omvärlden måste också göra mer för att garantera ett säkert återvändande för rohingyerna, sa FN-förbundets ordförande Annelie Börjesson i ett uttalande.

FREDSAVTAL GER HOPP I SUDAN

Efter decennier av konflikt och hårdfört militärstyre fick Sudan i augusti ett fredsavtal. Avtalet innebär att landet under en treårsperiod ska styras av ett civilt-militärt övergångsråd. Därefter ska allmänna val hållas, följt av en civilledd regering.

Det var den 17 augusti som det militära övergångsrådet och landets huvudsakliga oppositionsallians, Forces for Freedom and Change, tillkännagav överenskommelsen. Till premiärminister under övergångstiden utsågs Abdallah Hamdok, tidigare chef för FN:s ekonomiska kommission för Afrika. Avtalet sätter punkt för tre decenniers diktatur under presidenten Omar al-Bashir som under elva år varit internationellt efterlyst av internationella brottmålsdomstolen (ICC) för krigsbrott, brott mot mänskligheten och folkmord i regionen Darfur.

FN:s chef för fredsfrämjande insatser, Jean-Pierre Lacroix, välkomnade utvecklingen och betonade att UNAMID, FN:s och Afrikanska Unionens gemensamma mission i Sudan, tillsammans med FN:s landteam fortsätter att understödja vissa samhällsfunktioner samtidigt som diskussioner nu inleds om hur deras engagemang i Sudan ska se ut i fortsättningsvis.

Foto: UN Photo/Eskinder Debebe

Jean-Pierre Lacroix (på bildskärmen), chef för FN:s fredsfrämjande insatser, informerar säkerhetsrådet om situationen i Sudan.

GRETA, FATMA OCH ANDRA ELDSJÄLAR

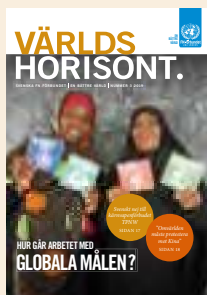
VÄLKOMMEN TILL VIKTIG LÄSNING

Vi gör skillnad. Vi skapar en bättre värld genom att varje dag arbeta för fred, hållbar utveckling och mänskliga rättigheter. Som medlem och bidragsgivare skapar du hopp och räddar liv. Nu och i framtiden.

Världshorisont
Svenska FN-förbundet
Box 15115, 104 65 Stockholm
Tel: 08 – 462 25 40
E-post: varldshorisont@fn.se
Webb: www.fn.se/varldshorisont
Twitter: @varldshorisont

Redaktör: AnnaLena Karlsson Andrews
Ansvarig utgivare: Petra Hallebrant
Layout: Tomorro'
Tryckeri: Tellogruppen AB
Annonser: kontakta redaktionen på varldshorisont@fn.se
Artikelförfattarna svarar själva för innehållet i respektive artikel. För frilansmaterial ingår publicering både i tidningen och på FN-förbundets webbplats.

Världshorisont utges av Svenska FN-förbundet.
ISSN 0042-2134
Prenumerationspris:
230 kr (helår, 4 nr)
PlusGiro: 50990-1

#3

Omslagsbild: Fatma Moh'd Salim (till vänster) och Asha Rashid Mohammed (till höger) med sina favoriter av de globala målen på swahili. Båda är lärare och arbetar med de globala målen i sin skola på ön Pemba, Tanzania. Foto: Mikaela Engwall/Svenska FN-förbundet

Hur går arbetet med de globala målen? frågar vi oss på framsidan av denna tidning. Inte jättebra, är väl det kortfattade svaret. Både FN:s officiella årsrapport och den årliga genomgången från forskarnätverket SDSN visar tydligt att vi på det globala planet med nuvarande takt inte kommer att nå något av målen till 2030. För flera av de 17 målen går utvecklingen till och med åt fel håll.

Förklaringen står att finna i det dystra samarbetsklimat som råder på global nivå, menar experter som Världshorisont har talat med. Ett antal tongivande världsledare, med USA:s president Donald Trump i spetsen, har försatt oss i ett läge där protektionism, nationalism och populism fått alltmer spelrum, samtidigt som internationella överenskommelser och globalt samarbete har fått stryka på foten. Den optimism och framtidstro som rådde hösten 2015 – då Agenda 2030 med de globala målen antogs, liksom Parisavtalet om klimatet – känns långt borta. ”Vi står inför en rad utmaningar där flera länder i världen motarbetar varandra istället för att samarbeta”, säger Annelie Börjesson, FN-förbundets ordförande, i den inledande tematexten på nästa uppslag.

Står då inget hopp att finna? Jo, absolut! Historien visar att starka trender – som den rådande snålblåsten i världspolitiken – brukar följas av en motreaktion från krafter som vill dra utvecklingen i en annan riktning. Kanske ska man se Greta Thunberg och den massiva ungdomsrörelse som hon står i spetsen för som början på den motreaktionen. För bakom dem sluter hundratusentals andra upp, från

äldre generationer, olika samhällsgrupper och olika världsdelar. Och även om framstegen med de globala målen globalt sett går trögt så pågår samtidigt ett myllrande och mångfacetterat arbete av miljontals individer jorden runt som jobbar på olika nivåer och i olika sammanhang för att föra oss i riktning mot en mer hållbar värld. Läs om några av alla dessa eldsjälar på sidorna 6 till 9.

Redaktör AnnaLena Karlsson Andrews
annalena.karlsson.andrews@fn.se

I DET HÄR NUMRET

- 4 Arbetet med globala målen går trögt – så här kommenterar experterna
- 6 Möt några av eldsjälarna som bidrar till viktiga framsteg för världen
- 10 Globala målen i Norden: så här jobbar FN-förbunden i våra grannländer
- 16 Katarina Wennstam fick Svenska FN-förbundets årliga MR-pris
- 17 Stor besvikelse efter svenskt nej till FN:s nya kärnvapenförbud TPNW
- 18 Analys: ”Omvärlden måste protestera när Kina hotar fri- och rättigheter”
- 20 Agenda 2030 Open – 170 personer gjorde åtagande för de globala målen
- 21 Unga tog med matlådor till skolan, samlade in 20 000 till projekt Skolmat

Mycket återstår att göra om världen ska uppnå de globala målen till 2030. Bl a visar data från 106 länder att nästan var femte flicka och kvinna i åldrarna 15-49 år har utsatts för psykiskt och fysiskt våld av sin partner. På bilden talar en ung kvinna i FN-högkvarteret i samband med eventet "Girls Speak Out" på internationella flickdagen den 11 oktober 2017.

Snålblåst i världssamfundet bromsar arbetet med globala målen

I en värld där relationerna mellan många stater präglas av misstänksamhet och nationalism går det allt trögare för både det globala samarbetet och för genomförandet av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling. I nuläget ser målen inte ut att kunna nås – även om de bidrar till att utvecklingen rör sig i rätt riktning.

Inför sommarens högnivåmöte för de globala målen i FN, i New York, publicerade FN en dyster rapport. Det står med all tydlighet klart att det blir svårt för världens länder att nå de uppsatta målen.

"/--/ genomförandet av flera mål har varit långsamt, det är de mest utsatta människorna och länderna som får lida och omvärldens svar har hittills inte varit tillräckligt ambitiöst", skriver rapportförfattarna. Rapporten går sedan igenom vilka utmaningar världen står inför inom vart och ett av de 17 målen.

Utmaningarna är flera – inte minst inom mål 5 om jämställdhet och 16 om fredliga och inkluderande samhällen, som Svenska FN-förbundet arbetar

mycket med. För att ta några exempel:

Data från 106 länder visar att nästan var femte flicka och kvinna i åldrarna 15-49 år, som lever i ett parförhållande, har utsatts för psykiskt och fysiskt våld av sin egen partner. I 83 undersökta länder har också åtta av tio barn i åldrarna 1-14 år utsatts för psykiskt eller fysiskt våld i sina hem. Därutöver saknar mer än vartannat barn under fem år i Afrika söder om Sahara födelsebevis.

Under perioden 2015-2017 ökade dessutom det dödliga våldet i världen. Bl a dödades varje vecka åtta människorättsförsvarare, journalister eller fackligt aktiva i samband med att de försvarade sina rättigheter.

Siffrorna går på tvärs mot den optimism som rådde när världens alla regeringar kom överens om de 17 globala målen hösten 2015. Då lovade presidenter och regeringschefer att tillsammans satsa på långsiktigt hållbar utveckling för alla. Så har det inte blivit.

En som följt arbetet med de globala målen är Katarina Sundberg. Hon var fram till i mars i år kanslichef för regeringens Agenda 2030-delegation. Idag arbetar hon på Miljödepartementet som ämnesråd för Agenda 2030.

FÖRÄNDRAD SPELPLAN

– Spelplanen har förändrats sedan 2015. Vi ser hur handelsmakterna USA och Kina agerar. I EU görs en del bra arbete, men det verkar vara lättare att prata än att verkligen agera. Man tycks vara överens om det övergripande målet att skapa bättre villkor för den värld vi lever i, men när det ska fattas beslut går man ner sig i detaljer och fastnar i gamla politiska

”Vi står inför en rad utmaningar där flera länder i världen motarbetar varandra istället för att samarbeta” säger Annelie Börjesson, Svenska FN-förbundets ordförande. På bilden befinner hon sig på sommarens högnivåforum för de globala målen (HLPF) i FN-högkvarteret i New York.

strukturer, säger Katarina Sundberg.

Även Svenska FN-förbundets ordförande Annelie Börjesson tycker sig se hur arbetet med de globala målen ibland fått ge vika för ett protektionistiskt och nationalistiskt agerande.

– Vi står inför en rad utmaningar där flera länder i världen motarbetar varandra i stället för att samarbeta. USA har till exempel dragit sig ur flera internationella samarbetsavtal. Ska vi lösa det här måste vi hjälpas åt, säger Annelie Börjesson.

Hon försöker ändå uppåtdå visa optimism.

– De globala målen är både en vision och en konkret handlingsplan. Som det ser ut nu kommer alla länder inte att uppnå alla mål till år 2030, inte heller Sverige, men precis som med millenniemålen kommer vi 2030 att ha nått en bra bit på vägen, säger hon.

SVERIGE OMKÖRT

Sverige låg länge etta i den tyska stiftelsen Bertelmans Stiftung och FN-initiativet UN Sustainable Development Solutions Networks årliga sammanställning över vilka länder som ligger bäst till för att uppnå de globala målen. I år fick vi för första gången se oss omkörda, av Danmark.

I en jämförelse över tid framgår det att Sverige presterat ungefär lika bra varje år. Danmark har å sin sida varje år presterat bättre. Därför har de gått från tredje till första plats. Tillsammans med bl a Frankrike och Estland utgör dock

vårt grannland ett undantag.

Mer än något annat säger årets sammanställning att en majoritet av världens länder saknar ambition att bli bättre i arbetet med att uppnå de globala målen. OECD, som samlar världens rikaste länder, har sammantaget aldrig fått en så låg poäng som i årets rapport.

OECD konstaterade också i egen rapport före sommaren att deras medlemsländer har mycket kvar att göra innan de uppnår målen. Världens mer fattiga länder ska inte räkna med att de rikare länderna kommer visa vägen.

INGEN ÖVERRASKNING

Författaren och föreläsaren Staffan Landin har följt de globala utvecklingsfrågorna i många år. För honom kommer det inte som någon överraskning att arbetet med att uppnå de globala målen går för långsamt.

– Ser du på Sverige har intresset för bistånd och andra hållbarhetsfrågor varit sjukt lågt de senaste åren. Dels handlar det om flyktingfrågan, om att finansiera flyktingmottagandet med biståndspengar, men också om att arbeta mer i närområdet i Europa, med demokrati och flyktingfrågor här, snarare än om att bekämpa fattigdom i de områden som flyktingarna flyr ifrån, säger Staffan Landin.

Staffan Landin påminner om Agenda 2030 och dess paradord ”leave no one behind”.

– Vi behöver bli bättre på att se var det krävs mest resurser och vilka mål vi

behöver arbeta mest med för att vi ligger efter. Där har vi tappat bollen, både vad det gäller resurser, men också i fokus, säger Staffan Landin.

Enligt Staffan Landin finns det likheter med dagens situation och hur det var under kriget på Balkan på 1990-talet. Även då tappade världens rikare länder fokus på att stödja de fattigaste människorna i världen. Trenden höll dock bara i sig i ett par år och kort därpå lanserades millenniemålen. Staffan Landin hoppas på en liknande utveckling nu.

– Det fokus som USA och Europa väljer får stor effekt. Om britterna driver Brexit och Trump strider för USA:s tillväxt och liksom Ryssland begränsar demokratin och press- och yttrandefriheten, då gör också andra länder det. Om ingen politiker satsar på de globala målen kommer ingen annan att hoppa på, varken näringslivet eller det civila samhället, säger Staffan Landin.

POLITIKER VIKTIGA

Även Katarina Sundberg och Annelie Börjesson lyfter vikten av modiga och engagerade politiker.

– Svenska politiker skulle behöva bli bättre på att sätta sig in i Agenda 2030 och vad det handlar om. Många som jag träffat har inte så stor koll, om ens någon, säger Annelie Börjesson.

Katarina Sundberg saknar tydligare åtgärder av regeringen. Hon kan inte säga huruvida det handlar om ny lagstiftning, skattelättnader eller subventioner, men menar att det krävs djärva och tydliga politiska beslut.

– Jag upplever det lite som att den svenska regeringen tenderar att tala om att gå i bräsch, men sedan lägger ut själva agerandet på myndigheterna och kommunerna. De behöver å sin sida få större tydlighet i vad som förväntas av dem från regeringen. Kommunerna har ansvar för en stor del av de områden inom vilka omställning behövs. Samtidigt får vi larm om att en tredjedel av kommunerna knappt överlever. Det vore säkert effektivt att ställa om, men att ha kraft och resurser att göra det kanske man inte kan förvänta sig av någon som knappt håller näsan över vattenytan, säger Katarina Sundberg.

■ Erik Halkjaer, frilans

Läs mer om hur arbetet med målen går i faktabladet på sid 11-14.

Eldsjälar för de globala målen

På senare tid har det kommit flera rapporter som visar att arbetet går trögt när det gäller genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen. Samtidigt är mängder med aktiviteter igång där olika aktörer och individer gör stora insatser för att föra utvecklingen framåt. Här lyfter vi fram en handfull eldsjälar från FN-rörelsen som bidrar till de viktiga framsteg som görs.

🔥 CARL-HAMPUS OLSSON ”Med små medel kan man göra stor skillnad”

Carl-Hampus Olsson är bolagschef och delägare på HappyAid Sweden AB, ett Trelleborgsbaserat företag som nyligen har börjat stödja Svenska FN-förbundets projekt Skolmat. Företaget startades för ett år sedan och har idag 14 medarbetare runt om i landet som jobbar med att skapa trygga arbetsplatser genom att erbjuda smarta, synliga och effektiva produkter inom första hjälpen, säkerhet och livräddande utbildningar.

Att företaget skulle präglas av ett hållbarhetstänk var självklart från första dagen:

– Jag, Gustav och Fredrik som startade HappyAid ville göra skillnad och skapa en verksamhet med ett mer långsiktigt tänk – både när det gäller kundrelationer, miljöhänsyn och socialt ansvarstagande på olika sätt. Vi vill också vara en riktigt bra arbetsgivare som får med sig personalen i både friskvård och välgörenhet. Vi vill att alla ska trivas och ha kul på jobbet och efter att ha varit igång i ett år skulle jag säga att vi har lyckats, vi har en fantastisk atmosfär här på företaget. Namnet, HappyAid, handlar om allt detta, säger Carl-Hampus.

BODDE I KENYA

När Carl-Hampus genom en bekant för några månader sedan hörde talas om FN-förbundets projekt Skolmat blev han entusiastisk – något som hänger ihop med erfarenheter som han fick då han som 17-åring bodde i Kenya och gick på svenska skolan i Nairobi.

– Jag och min kompis ägnade oss åt olika typer av volontärarbete och det tog

oss bl a till Kibera, det gigantiska slumområdet i utkanten av Nairobi. Där fick vi möjlighet att hjälpa familjer med mat och det gav en bestående och djupgående insikt om hur stor skillnad man kan göra för människor med väldigt små medel, berättar han.

– Så tanken på att kunna göra samma sak igen, men nu här på hemmaplan genom FN-förbundet, värmdes mitt hjärta. Och att man samtidigt bidrar till att främja skolgång och utbildning för barn är ju jättebra, säger Carl-Hampus.

I dagsläget stödjer HappyAid projekt Skolmat genom att tre skolluncher doneras för varje materialpaket som företaget skickar ut. Hittills har det blivit närmare 5 000 skolluncher.

– Vi informerar våra kunder om att vi stödjer skolmatsprojektet och de flesta av dem tycker att det är fantastiskt bra. Det innebär ju att de känner att de är med och bidrar också.

BIDRAR TILL FLERA MÅL

Med det hållbarhetstänk som genomsyrar verksamheten bidrar Carl-Hampus och hans kollegor till flera av de globala målen. Själv tänker han i första hand på mål 3 – god hälsa och välbefinnande – och på mål 8 – anständiga arbetsvillkor – eftersom fokuset är starkt på att vara en riktigt bra arbetsgivare.

– När det gäller mål 9 – som bl a handlar om innovationer – försöker vi

Foto: Arne Larsson

Hållbarhet är ledstjärnan för Carl-Hampus Olsson och hans kollegor på HappyAid, som stödjer FN-förbundets projekt Skolmat.

hela tiden hitta miljövänliga alternativ. Det handlar t ex om alternativa material för att minska användningen av plast och även att hitta lösningar som inte bygger på engångsartiklar. Därigenom hjälper vi samtidigt våra kunder att nå sina egna miljömål och samtidigt spara pengar.

Med sitt stöd till FN-förbundets skolmatsprojekt kan HappyAid bocka av ytterligare några av de globala målen, bl a de som handlar om att främja utbildning och att minska fattigdom och hunger. Att företaget i en rad olika bemärkelser låter sig vägledas av målen kring hållbarhet och ansvarstagande har bidragit starkt till framgångarna, menar Carl-Hampus.

TILLFÖR EN STOLTHET

– Många företag skulle få mycket tillbaka om de vågade satsa på det. Att vi stödjer Skolmat tillför ju en stolthet för oss som företag, vi får vara med och bidra till något som gör stor skillnad. Och vi ser fram emot att utöka vårt stöd på olika sätt, det känns som vi har hittat rätt, projektet går hand i hand med hur vi tänker. Vi är jättegglade att vi får vara med i det här sammanhanget!

■ AnnaLena Karlsson Andrews

Fatma Moh'd Salim (till vänster) och Asha Rashid Mohammed (till höger) med sina favoriter av de globala målen. I mitten syns Sophia Tuwesdotter från Svenska FN-förbundet.

FATMA MOH'D SALIM och ASHA RASHID MOHAMMED "Det handlar om att få alla att tänka mer långsiktigt"

Fatma Moh'd Salim och Asha Rashid Mohammed är båda lärare på ön Pemba norr om Zanzibar utanför Tanzanias kust. Både Fatma och Asha undervisar barn i åldern 7 till 14 år på Kengeja Secondary School och är starkt engagerade för bl a jämställdhet och miljöfrågor i sitt lokala samhälle.

Sedan 2016 är Fatma och Asha två av 40 representanter från lokalsamhället som genom FN-förbundet i Tanzania, med stöd av FN-förbundet i Sverige, har utbildats i hållbar utveckling och mänskliga rättigheter. Ett intensivt arbete för jämställdhet och kvinnors deltagande i beslutsprocesser har sedan dess pågått parallellt med arbetet för ett klimatanpassat och hållbart samhälle. Tillsammans har gruppen tagit många nya initiativ för en positiv samhällsutveckling.

KLIMATPROJEKT

I samhället Kengeja, där Asha och Fatma bor, har lokalbefolkningen bl a

organiserat sig i ett projekt för att öka sin motståndskraftighet mot klimatförändringar. Konsekvenserna av klimatförändringarna är på flera sätt märkbara på ön där extremare väder och stigande havsnivå påverkat miljön och befolkningen negativt. Ett exempel med förödande konsekvenser är att saltvatten trängt in från havet, vilket har gjort att områden som befolkningen tidigare använt för odling har förstörts.

Ett problem som gruppen identifierade var skövling av de viktiga träd som dels förhindrar jorderosion och dels stoppar saltvattnet från att tränga in till den brukbara jorden. Representanter för gruppen har sedan dess drivit på och krävt lagstiftning om förbud mot avverkning av mangroveskog, med goda resultat.

– De nya reglerna som skyddar miljön är ett stort steg framåt för ett bättre Kengeja, säger Asha.

Samtidigt behövs insatser som på sikt förändrar en del av lokalbefolkningens vanor. Vad de som lärare kan göra för

att driva på utvecklingen i rätt riktning är en fråga som Fatma och Asha har tagit sig an på största allvar – men också med en outtröttlig entusiasm. Nu sprider de sin kunskap vidare till barn och ungdomar och har sedan början av 2018 startat upp miljöklubbar på flera skolor.

– Genom miljöklubbarna har vi fått ett sammanhang där eleverna kan lära sig om hur vi tar hand om miljön men också bli medvetna om sitt eget ansvar, berättar Fatma.

– Alla måste hjälpas åt: unga, gamla, tjejer och killar. För mig handlar det om att få andra lärare, mina elever och deras föräldrar att tänka mer långsiktigt. På så sätt vill jag bidra till att samtida och framtida generationer kan leva hälsosamma liv på ön, fortsätter hon.

POPULÄRT INSLAG

Miljöklubbarna har blivit ett populärt inslag i skolverksamheten och tillsammans har elever och engagerade lärare planterat hela 800 träd i området Kisimbari. Asha vittnar också om hur närmiljön på och omkring hennes skola har förbättrats.

– På elevernas initiativ har vi bl a stadat på baksidan av skolgården. Tidigare såg det ut som en soptipp men nu har vi planterat träd där istället, berättar hon.

– Dessutom har nya strukturer för sophantering på skolan inrättats så att inte närliggande vattendrag ska förorenas. Det har fört med sig andra positiva aspekter också, t ex bättre hygien som minskar risken för spridning av sjukdomar, säger Asha.

Moza, en annan kvinna som också gått FN-förbundets utbildning, beskriver den stora skillnad som utbildningen har medfört på ett mer personligt plan:

–Med mina nya kunskaper och träning fick jag ökat självförtroende. Kan du tänka dig mig innan projektet, hur blyg jag brukade vara? Nu tar jag plats och pratar inför män och kvinnor. Och jag uppmuntrar fler invånare, speciellt kvinnor, att söka mod för att stå upp för sina rättigheter och starta initiativ som skapar positiv förändring i samhället, säger hon.

■ Mikaela Engwall,
handläggare för det internationella
programmet vid Svenska FN-förbundet

Foto: Petronella Grune

Anita Omerbasic är både ordförande för en FN-förening och ambassadör för de globala målen.

🔥 ANITA OMERBASIC

”Uppdraget som ambassadör är det roligaste jag gjort”

Anita Omerbasic, 25, är under 2019 en av FN-förbundets unga ambassadörer för de globala målen. Sedan i mars är hon dessutom ordförande för Jönköpings FN-förening vilket gör henne till en av den svenska FN-rörelsens mest aktiva medlemmar.

Anita flyttade till Jönköping från en liten ort i Dalarna 2017. Och förutom att studera internationellt arbete på universitetet hade hon från dag ett en bestämd idé om vad hon ville göra: engagera sig i den lokala FN-föreningen.

– Jag har under lång tid varit intresserad

av globala frågor, men det fanns i princip inga möjligheter till ungdomsengagemang på min hemort. Så jag visste att jag ville flytta till ett ställe där jag hade möjlighet att engagera mig, och allra helst i just en FN-förening då de välkomnar olika typer av engagemang och idéer, säger hon.

FICK HOPPA IN

Anita fick börja med att hoppa in som ungdomsansvarig i FN-föreningen och blev senare vice ordförande. Mycket av verksamheten har riktat sig till unga. Föreningen har hållit i pass i feministiskt

självförsvar, arrangerat föreläsningar och workshops, pårlat armband och stått på marknader. Förra året sålde de fika under Visingsö Skördefest och donerade vinsten till Projekt Skolmat.

Att representera en FN-förening parallellt med rollen som ungdomsambassadör ser Anita som ett stort plus.

– Den största fördelen är helt klart den otroliga stöttningen man får från föreningen. Jag vet att jag alltid kan få hjälp av min fantastiska styrelse. Mycket av det jag har planerat för hösten hade inte varit möjligt utan detta gäng, säger hon.

Under våren har hon i rollen som ambassadör haft störst fokus på föreläsningar och workshops men under hösten vill hon jobba mer projektbaserat. Hon planerar torgmöten, filmvisningar, lotteri och julmarknad samt ytterligare pass i feministiskt självförsvar.

– Uppdraget som ambassadör är faktiskt det roligaste jag gjort, säger Anita, och tillägger att hon även planerar att inkludera HBTQIA+-personers rättigheter eftersom det är frågor som inte lyfts specifikt i de globala målen och därför är extra viktigt att belysa.

Anita ser en positiv utveckling bland unga idag och uppmanar alla att våga engagera sig.

– De globala målen öppnar många dörrar och välkomnar alla typer av engagemang. De har gjort att folk har börjat fråga sig: vad kan jag göra? Vad kan jag göra för skillnad och vilken påverkan har det jag gör på annat?

■ Hannes Björnmalm, frilans

Linda Fisher med en liten kompis i Kampala, Uganda, där skolan besökte en organisation som den samarbetar med.

🔥 LINDA FISHER

”Vi som skola vill vara med och göra skillnad”

Linda Fisher är rektorn som fått med sig hela sin skola i ett engagerat arbete för de globala målen. Skolan, Klara Teoretiska Gymnasium i Sundsvall, certifierades till FN-skola förra hösten.

– Vi hade jobbat med globala målen läsåret innan och så insåg vi att vi skulle få jättemycket tips och stöd i det arbetet om vi blev en FN-skola. För även om vi

själva har ett stort engagemang så är ju tiden ofta knapp. Det var också ett sätt att visa att vi som skola vill vara med och göra skillnad, säger hon.

BÄST FÖR ELEVERNA

Klara Teoretiska Gymnasium startade 2007 och de första åren handlade mycket om vad som var bäst för eleverna och

”Funkisperspektivet måste in i arbetet med globala målen”

Tiina Nummi-Södergren är projektledare på Lika Unika Akademi, ett treårigt projekt som startats av FN-förbundets riksorganisation Lika Unika.

– I arbetet med de globala målen behöver en koppling göras till rättigheterna i konventionen för personer med funktionsnedsättning – först när de blir synliga kan vi tala om verklig hållbarhet, säger hon.

Tiina har under många år arbetat med rättigheter för personer med funktionsnedsättning i samhället, bl a för MyRight och som ordförande i Synskadades Riksförbund. Entusiasmen är påtaglig och hon brinner för att förbättra levnadsvillkoren för människor både i Sverige och utomlands.

Sedan ett år tillbaka jobbar hon med Lika Unika Akademi som startades för att utbilda myndigheter, civilsamhället och funktionshinderrörelsens företrädare i hur Agenda 2030 kan användas som verktyg för att inkludera personer med funktionshinder. Förutom utbildningsverksamheten deltar projektets företrädare på större mässor, såsom Almedalen, och följer upp och övervakar det svenska arbetet på detta område.

STOR OSÄKERHET

– Sverige har tagit ledartröjan i Agenda 2030, men det finns fortfarande en stor

osäkerhet kring hur vi ska få in funktionshinderperspektivet. Därför är vårt arbete viktigt, säger Tiina.

Hon menar att Sverige måste bli bättre på att synliggöra funktionshindrades rättigheter i arbetet med Agenda 2030. Hon ger som exempel att Sveriges

Tiina Nummi-Södergren på solig promenad med sin ledarhund Abba.

kommuner, som är viktiga aktörer i genomförandet av de globala målen, ofta har ett separat funktionshinderråd som tar hand om funktionshinderfrå-

gorna vid sidan av övriga processer. Men funktionshinderperspektivet måste in från början när verksamhetsplaner och budgetar ska göras. Tiina är positiv till att det är möjligt.

– De globala målen är en fantastisk dörröppnare för detta. Nu när Agenda 2030 är på allas läppar ska vi sitta med i samtalen och påverka, säger hon.

Tiina tycker att arbetet är extra roligt då hon själv var med och tog fram de globala målen.

– Det var otroligt spännande att vi kunde enas om 17 globala mål och principen om att ingen ska lämnas utanför eller efter. Det kommer gynna alla grupper i samhället och inte bara de fattigaste, utan också de grupper som ofta glöms bort, säger hon.

FN-FÖRBUNDET TAR ÖVER

Framtiden ser ljus ut för Lika Unika Akademi som nu går in på sitt andra år. Under hösten kommer projektets medarbetare att ta fram utbildningsmaterial och satsa ännu mer på föreläsningar och påverkansarbete. Andra viktiga förändringar är också på gång då Svenska FN-förbundet sannolikt kommer att ta över som huvudman för projektet. Tiina ser positivt på detta.

– Det är en riktig win-win situation. FN-förbundet har nätverket och kompetensen inom utbildning, vi har sakkunskapen. Jag tror att det kommer bli ett verkligt lyft för arbetet med mänskliga rättigheter i Sverige, säger Tiina.

■ *Lovisa Fundell, frilans*

hur skolan kunde hjälpa dem att komma långt i livet, berättar Linda.

– Det var mycket fokus på den egna utvecklingen så i något skede började vi ställa oss frågan hur vi också skulle kunna skapa ungdomar som ser att en faktiskt även borde, kan och ska hjälpa till för världen.

Den utgångspunkten ledde till att skolan började samverka med organisationer i Sundsvall som hjälper hemlösa, och därifrån har samhällsengagemanget bara vuxit.

– Globala målen är ju högaktuella, vi har frågor som vi måste hjälpas åt att lösa. Och det kommer att vara våra unga som ställs inför stora utmaningar längre fram, så vi behöver förbereda dem på det, säger Linda.

En del av lärarna har kunnat jobba med globala målen på lektionerna men framförallt har aktiviteterna kring målen skett i form av olika aktioner och projekt utanför klassrummen, berättar Linda. En plan har lagts för hela läsåret så att skolan jobbar med ett visst mål vissa veckor och alla 17 målen hinns med. En utmaning kopplad till det aktuella målet läggs ut till elever, personal och vårdnadshavare, berättar hon.

HÅLLBAR KONSUMTION

– Under andra halvan av september kommer vi t ex att jobba med mål 12 – hållbar konsumtion och produktion – och bl a ordna klädbytdagar.

Så då uppmanar vi alla att rensa ur sin garderob och så byter vi kläder med varandra.

– Vi har också börjat väga den mat som slängs och har minskat vårt matsvinn med 45 procent på ett år. Det är helt otroligt! Somliga dagar har vi noll, alltså ingen mat slängs på 300 elever!

Personalgruppen har blivit enormt engagerad i de globala målen och för hållbarhet, fortsätter hon.

– Om jag skulle få stå och föreläsa för skollärdare över hela Sverige så skulle jag säga ”Snälla alla, gör det här, för det är så otroligt roligt och givande”!

■ *AnnaLena Karlsson Andrews*

Flera vandringar har genomförts i Norge för att uppmärksamma de globala målen. I en nattvandring för Agenda 2030 i Ålesund i april 2018 deltog statsminister Erna Solberg tillsammans med över 5 000 personer.

Globala målen i Norden

Aktiva FN-förbund driver på utvecklingen

Hur stimulerar våra nordiska systerorganisationer genomförandet av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling? Sverige, Danmark och Finland ligger i täten när forskare granskar staters möjlighet att nå målen. Världshorisont har kollat runt och FN-förbunden i våra grannländer ligger inte på latsidan.

Finland har sedan länge en nationell kommission för hållbar utveckling som det finska FN-förbundet sitter med i. När kommissionen 2013 såg över den nationella strategin för hållbar utveckling beslutade den sig för att i stället för ny strategi utarbeta ett samhälleligt åtagande. Genom åtagandet förbinder sig den offentliga förvaltningen tillsammans med andra aktörer att arbeta för hållbar utveckling, något som har blivit ett viktigt och konkret verktyg när Finland nu är igång med genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen.

Efter sommarens politiska högnivåforum i New York (HLPF) planerar det finska FN-förbundet ett evenemang för att visa hur arbetet med de globala målen går i Finland. 2020 ska Finland för andra gången rapportera till HLPF.

– En av de saker vi har gjort är att vi inför kommunalvalet 2017 lanserade en mobil utbildning i Agenda 2030 riktad till politiker, säger Jenni Kauppila, ansvarig för politisk påverkan på finska FN-förbundet.

Förbundet jobbar i dagsläget med att

skapa samma typ av mobila utbildning i Tanzania.

Under 2017-18 arrangerade finska FN-förbundet också en vidareutbildning om hållbar utveckling för ett 30-tal lärare. Kursen gavs också på distans för cirka 200 lärare. Dessutom erbjuds förbundets medlemsorganisationer workshops om Agenda 2030.

– I maj höll jag t ex två workshops för scouterna för att lära dem hur de kan bli mer hållbara, berättar Jenni Kauppila.

Kommuner och regioner är nyckelaktörer i genomförandet av Agenda 2030 världen över. I Finland skickade Helsingfors, som andra stad i världen efter New York, en frivillig rapport till årets HLPF om sitt arbete med att nå de globala målen. Lahti blev också nyligen utsedd till europeisk miljöhuvudstad 2021.

– De kommuner som har implementerat Agenda 2030 i år ska få en belöning av staten, berättar Jenni Kauppila.

DANSKA FN-FÖRBUNDET

I Danmark finns det lagkrav på att

kommuner och regioner vart fjärde år ska skicka in en redovisning om hur de uppfyller målsättningar med anknytning till Agenda 21 som antogs i Rio 1992. I och med att det arbetet har pågått länge och strukturerat har Agenda 2030 först nyligen uppmärksammats i de danska kommunerna. Samtidigt har de sedan länge arbetat med delar av hållbar utveckling, främst de som är knutna till miljöområdet.

– Det finns en kontinuitet från Brundtland-kommissionen från 1992 till Agenda 2030; efter millenniemålen är vi nu tillbaka på rätt stig med ett bredare hållbarhetsarbete, säger Torleif Jonasson, generalsekreterare på danska FN-förbundet.

Det danska FN-förbundet har sedan 2015 gjort mycket för att stimulera arbetet med Agenda 2030 i Danmark. Inför kommunalvalet 2017 skapades en hashtag i sociala medier för att få kommunpolitiker att avge löften i linje med de globala målen. Under Folkemötet 2019, Danmarks motsvarighet till Almedalsveckan, ordnade förbundet debatter om Arktis, ursprungsbefolkningar, mänskliga rättig-

→ forts sid 15

FN

FAKTA.

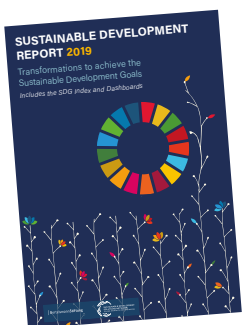
FN-FAKTA: GLOBALA MÅLEN – SÅ GÅR DET

FN:s generalsekreterare António Guterres talar vid ett event för de globala målen för hållbar utveckling.

Krafttag behövs om målen ska nås

Framstegen sker inte tillräckligt fort, och på flera områden går utvecklingen bakåt. Om Agenda 2030 och de globala målen ska nås behövs nya krafttag, konstaterar FN i sin årliga rapport.

Mycket mer måste göras om världen ska lyckas genomföra handlingsplanen inom Agenda 2030. Det visar FN:s årliga rapport om arbetet med de 17 globala målen för hållbar utveckling,

The Sustainable Development Goals Report 2019.

FN:s generalsekreterare António Guterres skriver i förordet till rapporten att det är tydligt att det krävs en ”djupare, snabbare och mer ambitiös respons” för att nå målen till år 2030.

Det var i september 2015 som FN:s alla medlemsländer antog Agenda 2030 för hållbar utveckling med dess 17 mål, och 169 delmål, som ska nås till år 2030. Dessa mål, som ofta kallas de globala målen, tar vid där millenniemålen avslutade. Men de globala målen går ännu längre och går bl a ut på att helt och hållet utrota fattigdom och hunger i världen.

Tyvärr går utvecklingen inom flera områden faktiskt bakåt just nu. Allt fler människor går hungriga i världen, fler bor i slumkvarter, klyftorna ökar, vår konsumtion och våra utsläpp ökar, och den biologiska mångfalden minskar i en alarmerande takt.

Samtidigt har också stora framsteg

skett. Andelen människor som lever i extrem fattigdom har sjunkit från 36 procent år 1990 till under nio procent i dag. Barnadödligheten har nästan halverats, och nio av tio människor i världen har fått tillgång till elektricitet. Rapporten från FN visar dock att framstegen inte går tillräckligt snabbt. Fattigdomsminskningen har saktat in, och det behövs ökade ansträngningar inom alla 17 målen för att de ska nås i tid till år 2030.

Här följer ett sammandrag av rapporten, mål för mål. Gult ljus innebär att framsteg görs men att målen med nuvarande takt inte kommer att nås i tid medan rött ljus betyder att utvecklingen går åt fel håll.

#1 INGEN FATTIGDOM

Människor fortsätter att lyfta sig själva ur extrem fattigdom, men det går inte lika fort som förut. De senaste 25 åren har över en miljard människor gjort resan ut ur extrem fattigdom. 1990 levde 36 procent av världens befolkning i extrem fattigdom. 2010 var det nere på 16 procent, och 2015 hade siffran sjunkit till 10 procent. Preliminära prognoser för 2018 säger att det då var 8,6 procent som levde i extrem fattigdom. Såsom utvecklingen ser ut nu kommer man inte att nå målet om att utrota fattigdomen till 2030.

Den extrema fattigdom som återstår finns framför allt på landsbygden och förvärras av våldsamma konflikter och klimatförändringar. De flesta berörda bor i Afrika söder om Sahara.

#2 INGEN HUNGER

Hungern i världen har ökat sedan 2014. Man uppskattar att det fanns 821 miljoner undernärda människor i världen 2017, vilket är en ökning från 784 miljoner 2015.

Liksom i mål 1 är det i Afrika söder om Sahara som problemet är som mest allvarligt, men hungern ökar även i Sydamerika.

Bland de främsta orsakerna pekar man ut extremt väder och utdragna väpnade konflikter. Utöver det har statliga investeringar i jordbruk minskat med 37 procent sedan 2001, samtidigt som jordbruksbiståndet till utvecklingsländer minskat med nästan en fjärdedel.

#3 HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

Barn- och moderdödligheten har minskat, förväntad livslängd fortsätter att öka globalt och kampen mot vissa smittsamma sjukdomar har sett framgångar. Sedan millennieskiftet har barnadödligheten nästan halverats.

Samtidigt dog nästan 300 000 kvinnor i samband med graviditet under 2017, så gott som alla i låg- och medelinkomstländer. Insatser för att utrota malaria och tuberkulos har tappat fart. Ofta dör människor för att det inte finns tillgång till vård. Så mycket som halva jordens befolkning saknar tillgång till grundläggande sjukvård.

Den bästa och mest kostnadseffektiva metoden för att få ner dödligheten har visat sig vara vaccinationer, som räddat miljontals liv. Under 2017 vaccinerades 116,2 miljoner barn, vilket är det högsta antalet någonsin. Men i områden med sämre skydd har utbrott av mässling och difteri ägt rum.

Man uppskattar att livet på 10 miljoner barn skulle kunna räddas om man lyckas få ner dödligheten i enlighet med mål 3.

#4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA

Även om allt fler barn går i skola så saknar fortfarande över hälften av alla barn i världen grundläggande kunskaper i att räkna och läsa. En tredjedel av dem har inte tillgång till utbildning, men de allra flesta går i skola men lär sig ändå inte, eller så har de fått hoppa av skolan. I Afrika söder om Sahara är det så många som 88 procent av barn i låg- och mellanstadiet som inte har tillräckligt goda kunskaper i läsning, och 84 procent som saknar grundläggande kunskaper i matte. Central- och Sydasiens är inte mycket bättre.

750 miljoner vuxna, varav två tredjedelar kvinnor, var fortfarande analfabetter 2016.

#5 JÄMSTÄLLDHET

Allt fler kvinnor representeras i lagstiftande församlingar och allt färre tvingas in i äktenskap. Men trots framstegen fortsätter kvinnor och flickor att få sina liv hämmade av juridiska, fysiska, sociala och ekonomiska hinder. Våld i nära relationer drabbar kvinnor i alla länder, åldrar och samhällsskikt. Antalet kvinnor som utsätts för könsstympning har minskat med en fjärdedel sedan millennieskiftet, men fortfarande drabbas över 200 miljoner kvinnor i 30 länder av denna skadliga sedvänja.

I Sydasiens har risken för flickor att giftas bort som barn minskat med 40 procent. Utvecklingen när det gäller barnäktenskap går som långsammast i Afrika söder om Sahara.

I genomsnitt lägger kvinnor i världen tre gånger så mycket tid som män på obetalt arbete i hemmen. I yrkeslivet utgör kvinnor 39 procent av arbetskraften, men innehar bara 27 procent av alla chefspositioner.

#6 RENT VATTEN OCH SANITET

Halva världens befolkning upplever allvarlig vattenbrist under åtminstone en månad om året. Det uppskattas att mellan 50 och 70 procent av världens naturliga våtmarkområden har försvunnit under de senaste 100 åren.

3 miljarder människor saknar fortfarande möjlighet att tvätta händerna ordentligt i sina hem.

Utvecklingen går visserligen framåt: 90 procent av världsbefolkningen har idag tillgång till dricksvatten. Det innebär dock att 785 miljoner människor fortfarande saknar det.

Hur går det för Sverige?

I SDG Index Report från juni 2019, från forskarnätverket SDSN, rankas Sverige som det land i världen som har näst bäst förutsättningar att nå de globala målen (efter Danmark). I nuläget har Sverige uppnått tre av målen (grönmarkerade) medan vi fortfarande har en bit kvar med övriga mål. Gul färg indikerar att vissa utmaningar kvarstår, orange att de utmaningar som kvarstår är lite större medan röd färg innebär att mycket stora utmaningar kvarstår.

Som färgsättningen visar har vi i Sverige störst utmaningar inom målen som rör hållbar produktion och konsumtion samt klimatförändringar.

I årets rapport finns också en "spill-over-parameter" (som visar effekt på omvärlden) där Sverige ligger förhållandevis dåligt till. Även om vi är duktiga på hemmaplan medför t ex vår konsumtion och produktion stora föroreningar utanför våra egna gränser.

För att man ska uppnå mål 6 och kunna garantera universell tillgång till grundläggande sanitet, såsom toaletter, till 2030 beräknar FN att utvecklingen måste gå dubbelt så fort som i dag.

#7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA

Tillgången till elektricitet i fattigare länder ökar, energieffektiviteten förbättras och förnybara energiformer vinner mark. Allt fler har i dag tillgång till elektricitet i världen (89 procent 2017), och utvecklingen tycks gå allt snabbare.

Desto långsammare går det dock när det gäller rena och säkra bränslen och tekniker för matlagning. 3 miljarder människor är fortfarande beroende av ineffektiva och förorenande tekniker för att laga mat, vilket leder till att 4 miljoner människor dör i förtid varje år.

2017 kunde 61 procent av mänskligheten laga mat utan att utsätta sig själva eller miljön för risker. Den andelen har ökat med ynka 0,5 procentenheter årligen, vilket FN säger är alldeles för långsamt för att mål 7 ska kunna nås i tid.

#8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT

Tillväxten och arbetslösheten i världen har mer eller mindre återhämtat sig till de nivåer man såg före den senaste globala finanskrisen. När det gäller tillväxten i de minst utvecklade länderna är den dock fortfarande för låg för att mål 8 ska nås tid.

Att så många människor i världen arbetar svart, i den informella sektorn, är ett stort hinder för förbättrade arbetsvillkor. Globalt ligger arbetslösheten på 5 procent, men skillnaderna är stora mellan regioner. I Nordafrika och Västasien är uppemot 10 procent arbetslösa, medan det i Central- och Sydasiens är drygt 3 procent.

En liten pojke i Colinas, Colombia, undersöks av en barnläkare.

Foto: UN photo/Korne Range

- Stora utmaningar
- Utmaning kvarstår
- Betydande utmaningar
- Uppnått

Unga människor är tre gånger mer troliga att vara arbetslösa. En femtedel av världens unga är varken i arbete eller utbildning, alltså går världen miste om deras potential. Unga kvinnor löper dubbelt så stor risk som unga män att hamna utanför arbetsmarknaden eller utbildning.

#9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR

Världen har fortfarande lång väg att gå för att nå mål 9. De minst utvecklade länderna måste accelerera utvecklingen av sin egen tillverkningsindustri och investera mer i forskning och innovation.

Småskalig industri behöver bättre tillgång till lån och finanser för att kunna expandera och utvecklas.

2018 levde 96 procent av världens befolkning i områden med täckning från mobilnät, men alla har inte råd eller möjlighet att använda dem. Det är bara hälften av jordens befolkning som har tillgång till internet. I de minst utvecklade länderna är det så få som 20 procent.

#10 MINSKAD OJÄMLIKHET
Ojämlikheten fortsätter att växa i stora delar av världen, trots att de fattigaste ser sina inkomster öka. Även om de fattigastes inkomster ökar snabbare än genomsnittet i många länder förblir klyftorna stora. De fattigaste 40 procenten får mindre än en fjärdedel av de totala inkomsterna, samtidigt som en allt större andel går till den rikaste 1 procenten. FN ser utökade tullättnader för de minst utvecklade länderna som en viktig åtgärd för att minska klyftorna.

#11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN
År 2030 väntas 60 procent av världens befolkning bo i städer. Sedan år 2000 har andelen

människor som bor i slumkvarter stadigt minskat, men nyligen har den trenden vänt och siffran ökar igen. I dag bor över en miljard människor i slum, till följd av befolkningstillväxt och ökad urbanisering.

Miljarder människor behöver tillgång till sophämtning och -hantering. Nio av tio stadsbor andas förorenad luft. För hälften av världens befolkning förvärrades luftföroreningarna mellan 2010 och 2016.

För att nå mål 11 i tid behövs förnyat fokus från lagstiftare och ökade investeringar.

#12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

Världens materiella konsumtion har ökat kraftigt, vilket enligt rapporten inte bara äventyrar mål 12 utan även det bredare Agenda 2030-arbetet. Under 2017 steg världens konsumtion till 92,1 miljard ton, en ökning från 87 miljarder ton 2015.

Sett ur ett längre perspektiv är det en ökning på 254 procent jämfört med 1970, då konsumtionen globalt låg på 27 miljarder ton. Konsumtionen har också ökat avsevärt om man räknar per person. År 1990 krävdes i genomsnitt 8,1 ton naturresurser för att tillfredsställa en persons materiella behov. 2015 utvanns nästan 12 ton resurser per capita.

En tredjedel av all mat som produceras slängs varje år, det mesta av den i utvecklade länder.

#13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA

Utsläppen av växthusgaser fortsätter att öka. Efter att utsläppsnivåerna legat någorlunda stilla under 2014-2016 fortsatte utsläppen återigen att öka 2017 och nådde nya rekordnivåer 2018. De senaste fyra åren har varit de varmaste som någonsin uppmätts och havsnivåerna fortsätter att stiga i en alarmerande takt.

Endast ett land, Marocko, har gjort tillräckligt för att klara Parisavtalets mål om 1,5 grad till 2030.

#14 HAV OCH MARINA RESURSER

Haven är allvarligt hotade av försurning, klimatförändringar, extremt väder och kusterosion – processer som förvärrar de pågående hoten från överfiskning, föroreningar och förstörda habitat.

De fiskebestånd som klassas som hållbara har sjunkit från 90 procent 1974 till 67 procent 2015. Den nedåtgående trenden visar dock tecken på att ha stabiliserats sedan 2008, vilket FN lyfter fram som hoppfullt.

I dagsläget ser inget land ut att nå upp till mål 14 om att bevara och nyttja haven på ett hållbart sätt till 2030.

#15 EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Biodiversiteten minskar ”i en alarmerande takt”. Nyligen slog FN larm om att en miljon arter hotas av utrotning, många av dem inom bara några decennier. Samtidigt förstörs världens skogar oroväckande fort. Utvecklingen för oss i riktning mot okända och irreversibla förändringar i jordens ekosystem, skriver FN.

#16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

Under de senaste åren har ”inga kännbara framsteg gjorts” när det gäller att stoppa våld, främja rättsstaten, stärka institutioner eller öka tillgången till rättvisa, skriver FN. Miljoner människor har berövats säkerhet, rättigheter och möjligheter.

Attacker på människorättsaktivister och journalister hämmar utvecklingen ytterligare. FN har dokumenterat och bekräftat mord på 397 människorättsförsvarare, journalister och fackligt aktiva i 41 länder under 2018.

#17 GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP

Stöd för genomförandet av de globala målen ser ut att ha momentum, men samtidigt minskar det sammanlagda biståndet i världen. Mellan 2017 och 2018 sjönk biståndet med 2,7 procent. Bilateralt bistånd till de minst utvecklade länderna föll med 3 procent, och bistånd till Afrika med 4 procent. De privata investeringar som görs är ofta inte i synk med hållbar utveckling.

Remitteringar – pengar som gästarbetare i rikare länder skickar hem till sina familjer – ökar stadigt, och motsvarar ungefär tre gånger det sammanlagda biståndet. Höga transaktionskostnader hämmar dock effekten av dessa betalningar.

Källa: The Sustainable Development Goals Report 2019

Foto: UN photo/Skinder Dehele

En lärare skriver på svarta tavlan i en skola i Beira, Mocambique.

Foto: UNDP

Ulrika Modéer från Sverige är assisterande generalsekreterare inom FN och chef för FN:s utvecklingsprogram UNDP:s avdelning för externa relationer och påverkansarbete. Hon svarar här på Världshorisonts frågor om hur arbetet med de globala målen går.

Hur ser du på att utvecklingen faktiskt går bakåt på flera områden?

– Det är djupt oroande att se världssamfundets oförmåga att bromsa klimatförändringarna. Redan idag ser vi att det får ödesdigra konsekvenser. Den biologiska

mångfalden minskar också i allt snabbare takt över hela världen. Vi är nu inne i vad som kallas den sjätte massutrotningen av arter vilket innebär att tre fjärdedelar av alla arter på jorden riskerar att försvinna under kommande årtionden. Denna alarmerande utveckling bidrar till att hungern ökar och att vi föröder våra förutsättningar för hållbar utveckling.

– En annan djupt oroande utveckling som vi måste ta tag i är den ökade ojämlikhet som vi ser över hela världen. I höst kommer UNDP med en rapport som behandlar detta.

På vilka områden skulle du säga att utvecklingen är som mest hoppningivande?

– Det är viktigt att se alla framsteg som faktiskt sker. Sedan 1990 har andelen människor som lever i extrem fattigdom sjunkit från 36 procent till under 9 procent. Det är anmärkningsvärt, men nu håller takten på att sakta av, särskilt på grund av omfattande och utdragna konflikter och ökad sårbarhet till följd av klimatförändringar och naturkatastrofer. Den senaste rapporten om framsteg för de globala målen visar också att tillgången till elektricitet har förbättrats: i dag har nio av tio människor i världen

tillgång till el och dödligheten bland barn under fem år har nära nog halverats under de senaste decennierna.

Vad behövs för att öka takten i arbetet för att nå målen till 2030?

– Det som krävs men där jag också ser hoppfulla tecken är samverkan mellan olika aktörer som planerar sina verksamheter i linje med de globala målen. Stater måste integrera de globala målen och Parisavtalet i sina planer, reformer och budgetar. Allt fler företag och investerare ser målen som en möjlighet att få bättre tillväxt och avkastning genom att investera i de områden där det finns globala utmaningar. Det finns förstås också hopp i den växande ungdomsrörelse som kräver handling av beslutsfattare.

– 2020 ska medlemsstaterna förnya sina nationella åtaganden för genomförandet av Parisavtalet. Givet klimatfrågans betydelse för vår framtid är det otroligt viktigt att dessa åtaganden blir mer ambitiösa och genomförbara. Därför har generalsekreteraren kallat till ett klimattoppmöte i september och UNDP kommer att lägga mycket kraft på att stödja medlemsländer i framtagandet av de nya åtagandena.

DET HÄR KAN DU GÖRA:

De 17 globala målen för hållbar utveckling har antagits av världens länder i FN och innebär en unik chans för mänskligheten att styra vår utveckling i rätt riktning. Det finns många sätt för var och en av oss att bidra – här är några förslag på vad DU kan göra:

Foto: Svenska FN-förbundet

Värva en ny medlem!

FN-rörelsen behöver växa så att vi blir fler som känner till och kan engagera oss för Agenda 2030 och de globala målen. Genom att värva en kollega, kompis eller släkting till Svenska FN-förbundet kan du göra en viktig insats. Att bli medlem är enkelt och billigt. Den du värvat kan anmäla sig på fn.se/medlem. Du kan även ringa 08 462 25 40 eller mejla info@fn.se och be om några medlemsvärningsfoldrar. Tillsammans gör vi skillnad!

Utbilda dig!

Om du vill lära dig mer om Agenda 2030 och de globala målen kan du gå på FN-förbundets kurser eller seminarier. FN-förbundet arrangerar regelbundet heldagskurser i olika delar av landet om FN:s arbete för hållbar utveckling. Dessutom ordnas kostnadsfria seminarier som tar upp de globala målen från olika perspektiv. Läs mer och hämta material och inspiration på fn.se/agenda2030 och fn.se/kalender.

Kontakta en politiker!

Kontakta en eller flera ledande politiker i din kommun och be om ett möte om de globala målen. När ni träffas, fråga hur kommunen och politikern i fråga arbetar för att målen ska nås. Oavsett om din kommun redan gör mycket eller knappt har kommit igång alls kan du under samtalet tipsa om projektet *Glokala Sverige – Agenda 2030 i kommuner och regioner*. Läs mer på fn.se/glokalasverige.

—> forts från sid 10

heter och kvinnokonventionen samt ett rollspel om klimatförändringar.

– Folkemötet 2019 var helt fokuserat på Agenda 2030. Ingen aktör fick göra något om det inte hade anknytning till något av målen, säger Torleif Jonasson.

Danska FN-förbundet sitter också med i de två civilsamhällenätverk som 2018 skrev en skuggrapport för att driva på Danmarks genomförande av de globala målen.

– Det är faktiskt riktigt många aktörer som är igång och jobbar med Agenda 2030 i Danmark. Om vi uppfyller målen i agendan har vi också uppfyllt de mänskliga rättigheterna, konstaterar Torleif Jonasson.

FN-SAMBANDET I NORGE

FN-sambandet i Norge har haft Agenda 2030 som sin högsta prioritet sedan 2015. De erbjuder kommuner och regioner som ska börja jobba med agendan ett utbildningspaket med workshop och föredrag följt av grupparbeten kring några mål och delmål som är särskilt intressanta. I dagsläget har 15-20 kommuner fått ta del av erbjudandet, enligt Tor Arne Alseth, regionchef på FN-sambandet.

FN-sambandet sitter också med i ett nätverk tillsammans med departement, Kommunernas centralförbund och några utvalda kommuner och regioner som har kommit långt inom området. Som ett led i det arbetet vill FN-sambandet ta fram en digital verktygslåda för kommuner och regioner som ska börja jobba med agendan.

I Norge har staten beslutat att alla kommuner och regioner ska arbeta med Agenda 2030, men det finns ingen nationell handlingsplan. Tor Arne Alseth lyfter Asker, Trondheim, Lunner, Arendal och Kristiansund som exempel på kommuner i Norge som har kommit långt i arbetet med de globala målen.

FN-sambandets övriga satsningar inom området riktar sig i stor utsträckning till elever och lärare på högstadiet och gymnasiet. Det digitala materialet Baerekraft på *fn.no* används flitigt.

– Vi har också en hel del offentliga arrangemang och börjar få förfrågningar om att ge stöd till näringslivet, säger Tor-Arne Alseth.

■ *Malin Åberg Aas, kommunikationsansvarig på Glokala Sverige*

Glokala Sverige är FN-förbundets projekt för att stimulera arbetet med Agenda 2030 i kommuner och regioner som förbundet driver tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, med stöd av Sida.

2019 deltar 81 kommuner och 15 regioner i projektet. Under våren har projektets medarbetare besökt 43 av dessa och nått ut med utbildningsinsatser till runt 2 200 personer varav cirka 550 förtroendevalda. På sju orter har även möten med FN-föreningar hållits.

Inom ramen för projektet har också sju regionala träffar arrangerats under våren där kommuner, regioner och ibland även andra aktörer i en region har kunnat mötas för att lära sig mer om Agenda 2030 och dela sina erfarenheter av att arbeta med de globala målen.

Den 25 september hålls Mötesplats Agenda 2030 i Stockholm, en konferens där projektets deltagare kan dela erfarenheter och få ökade kunskaper. Samtidigt öppnar projektet för nya ansökningar om att delta under 2020. I oktober fortsätter sedan Glokala Sverige med utbildningar på de orter som inte fick besök under våren.

Foto: Moa Källström

Hur länge har Svenska FN-förbundet jobbat med de globala målen?

Vi var en av de organisationer som var med och arbetade fram Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling, bl a genom vår partner Concord och genom vårt påverkansarbete mot svenska regeringen. Dessutom var vi involverade redan i framtagandet av millenniemålen, de globala målens föregångare. Det ska vi som rörelse verkligen vara stolta över.

Vilken roll spelar Agenda 2030 och de globala målen idag i FN-förbundets verksamhet?

På vår senaste kongress antogs ett måldokument där det står att Agenda 2030 med de globala målen ska vara en väsentlig del av vår verksamhet. I den plan vi nu jobbar med för 2019-21 försöker vi utgå från agendan och koppla så många frågor som möjligt till den. Så den är idag navet i vårt arbete.

”Agenda 2030 är navet i Svenska FN-förbundets arbete”

De flesta av världens FN-förbund jobbar med globala målen i någon mån – men hur ser arbetet ut här hemma i Sverige? Här svarar Petra Hallebrant, Svenska FN-förbundets generalsekreterare, på Världshorisonts frågor.

Varför är de globala målen så viktiga?

De är världens affärsplan och en överlevnads-guide för hur vi tillsammans bekämpar klimatförändringar, fattigdom och orättvisor. De är livsnödvändiga och det är bråttom. Utvecklingen har gått framåt men stannat av inom flera områden och går nu alldeles för långsamt.

Vilka projekt bedriver FN-förbundet centralt till stöd för globala målen?

Vi jobbar sedan tidigare bl a med projekten Flicka, Skolmat och Minor som alla har en tydlig koppling till flera av målen. Vi har även Glokala Sverige där vi i samarbete med SKL vill öka kunskapen och engagemanget för målen i Sveriges kommuner och regioner.

Hur jobbar den lokala FN-rörelsen, alltså FN-föreningar och -distrikt, med frågan?

Varje dag möts jag av nyheter kring hur våra

föreningar och distrikt genomför aktiviteter på temat globala målen, det kan handla om allt ifrån föreläsningar till skräpplockardagar. Bra jobbat till er alla! Vi ger ju våra föreningar och distrikt möjlighet att genomföra egna projekt om globala målen genom att ge projektbidrag. Det hoppas jag att fler kommer att göra inför nästa år.

Vilka är nyckelaktörerna i frågan, tycker du, och hur försöker FN-förbundet nå dem?

Politiker och beslutsfattare är så klart väldigt viktiga, både lokalt och nationellt. Näringslivet har också en viktig roll och FN-förbundet deltar i en hel del sammanhang där vi uppmantrar företag att ta ansvar. Man får heller inte glömma bort individen vars egna val också har betydelse för planetens framtid. Sist men inte minst har skolan en viktig roll att stå för kunskap om hållbar utveckling och här vill jag framhålla det fina arbete som bedrivs på våra FN-skolor.

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Årets MR-pristagare en kämpe för utsatta flickor och kvinnor

Skribenten och debattören Katarina Wennstam tilldelades i juni Svenska FN-förbundets MR-pris för sitt många-åriga arbete för kvinnors rättigheter. Wennstam började sin karriär som journalist där hon bevakade rättegångar. Med tiden blev hon allt argare över hur tjejer behandlades i rättsalen, enbart på grund av sitt kön. Hon började skriva böcker för att belysa de orättvisor hon såg och fortsätter än idag att höja sin röst för att göra en skillnad i samhället.

”Det dödliga våldet mot kvinnor är det ultimata misslyckandet för ett jämställt samhälle.”

– I rättsalen fick tjejer som blivit gruppvåldtagna frågor om vad de hade haft på sig eller om de hade dansat med killarna i början av kvällen. När jag hade gått på liknande rättegångar i flera år insåg jag att det fanns en struktur. Fokuset låg på att vi tjejer skulle bete oss på ett visst sätt så vi inte blev våldtagna, istället för på killarna som faktiskt begick brotten, säger hon.

SKRIVIT 14 BÖCKER

Katarina Wennstam vägrar att godta ett rättsväsende eller samhällsordning som gör skillnad på män och kvinnor och som inte står bakom kroppslig integritet och kvinnans frihet ifrån våld. Hon kom ut med sin första bok ”Flickan och skulden” 2003 där hon belyser hur tjejer och kvinnor som blivit våldtagna behandlas i rättsalen och av samhället. Boken blev omdebatterad och Wennstam har sedan dess skrivit 14 böcker som på olika sätt belyser kvinnors utsatthet. Och det

handlar inte bara om våldtäkt. Kvinnor misshandlas svårt och mördas för att de vill lämna sin partner eller redan har gjort det.

– 22 svenska kvinnor dödades förra året. Det dödliga våldet mot kvinnor är det ultimata misslyckandet för ett jämställt samhälle, säger Wennstam.

Hon låter upprörd och hon tror att många fler är upprörda med henne – det märks i debatten, menar hon. Men Sverige har sakta börjat förändrats, fortsätter hon, även

om det finns mycket kvar att göra:

– Under de senaste två decennierna har det hänt otroligt mycket. Sexualbrottslagen har uppdaterats tre gånger. Vi har dessutom fått en reglering i samtyckeslagen som framför den revolutionerande idén att sex ska vara ömsesidigt. Det är ju helt absurt att vi ens behöver diskutera sådana saker, säger hon.

GÖR SKILLNAD

Att vara en offentlig person ser Katarina Wennstam inte så många baksidor med. Men hon blir inte heller igenkänd så ofta. Det händer dock att personer med olika ålder och bakgrund kommer fram till henne på stan och berättar vad hennes böcker eller sommarprat i P1 2018 har betytt för dem. Hon tycker det är fantastiskt att hennes arbete gör skillnad i andra människors liv på riktigt.

– Jag är också imponerad av nästa generations kvinnor som driver

kampen vidare. Jag tänker till exempel på Nobelpristagaren Nadia Murad och Greta Thunberg, de är viktiga förebilder för så många, säger hon.

Samtidigt berättar hon att hon har en stark önskan om att tystnadskulturen bland männen ska släppa och att de också ska börja engagera sig. Våldet mot kvinnor är inte en kvinnofråga, det är en samhällsfråga och en MR-fråga, betonar hon. ”Hur kan man inte stå upp för sina mammor, systrar och tjejkompisar?” undrar hon retoriskt.

TAR LÅNG TID

Katarina Wennstam är glad och tacksam över att ha fått motta MR-priset från Svenska FN-förbundet med tanke på det arbete som förbundet gör för flickor och kvinnor, inte minst när det gäller barn-äktenskap. Hennes budskap till andra som också vill engagera sig för en bättre värld är att förbereda sig för att saker tar lång tid och att man inte ska ge upp hoppet för det. Hon själv ser inget annat, detta är det hon brinner för och vill fortsätta arbeta med ett bra tag framöver.

– Att jobba med dessa frågor är inget val. Jag är för upprörd och har sett för mycket för att kunna släppa taget.

■ Lovisa Fundell, frilans

Svenska FN-förbundets MR-pris har delats ut sedan 2014 och uppmärksammar viktigt arbete för mänskliga rättigheter i Sverige. Läs mer om FN-förbundets MR-arbete på fn.se/mr

Svenskt nej till kärnvapenförbudet TPNW

Sverige kommer inte att ansluta sig till FN:s konvention om ett förbud mot kärnvapen, TPNW, meddelade regeringen i juli. Svenska FN-förbundet reagerar med besvikelse och anser att beslutet skapar en osäkerhet om var Sverige står.

Den 12 juli kom den svenska regeringen oväntat med beskedet att Sverige inte kommer att skriva under FN:s nya konvention om ett förbud mot kärnvapen. I alla fall inte i dagsläget. Skälen som dåvarande utrikesminister Margot Wallström angav var att konventionen saknar stöd i riksdagen och att den skulle vara svårt att använda i praktiken p g a oklarheter i texten.

– Vi kommer däremot att delta i en roll som observatör till konventionen, sa Wallström vid en presskonferens.

ANTOGS 2017

TPNW (Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons) antogs av en majoritet av FN:s medlemsländer, däribland Sverige, sommaren 2017. Men frågan om Sverige sedan skulle ansluta sig till det nya avtalet splittrade den svenska regeringen. En enmansutredning tillsattes

och i januari i år presenterade utredaren, Lars-Erik Lundin, sina slutsatser och avrådde då Sverige från att ansluta sig till avtalet ”så som det är skrivet i dag”. Enligt utredningen är TPNW ”otydligt” och knyter inte tillräckligt an till redan ingångna avtal som icke-spridningsavtalet och provstoppsavtalet. Hur TPNW ska kunna genomföras parallellt med dessa avtal är oklart, anser Lundin.

Flera kritiska röster höjdes mot utredningen. Bland annat ansåg Jens Petersson, senior rådgivare i freds- och nedrustningsfrågor på Svenska FN-förbundet, att utredningen var kraftigt vinklad.

– Lundin har valt att se alla tänkbara problem med att ansluta sig och undvikit att se några fördelar, sa han i samband med att FN-förbundet lanserade en kampanj för att få Sverige att ansluta sig till TPNW.

När beskedet från utrikesministern

kom några veckor senare var han mycket besviken.

SKAPAR OSÄKERHET

– Vi i FN-förbundet tycker att beslutet skapar osäkerhet om var Sverige står. TPNW behövs som en kraftfull och tydlig motreaktion mot kärnvapenstaternas återkommande löftesbrott när det gäller nedrustning. Den motreaktionen blir förstås svagare utan Sverige, vilket är mycket illa, säger Jens Petersson.

– Samtidigt noterar jag att utrikesminister Wallström är öppen för att ompröva regeringens hållning, vilket är positivt.

Regeringsbeslutet till trots fortsätter FN-förbundet sitt arbete för att Sverige ska ansluta sig till TPNW och för att Sverige även i andra sammanhang ska driva krav på konkreta nedrustningsresultat.

■ Görrel Espelund, frilans

Världshorisont nr 2/19, som kom ut före sommaren, var ett temanummer om kärnvapen. Experter varnar för att kärnvapenhotet vuxit under senare år.

C-KURS I NEW YORK

21 fick se FN från insidan

I juni arrangerade FN-förbundet en studieresa, s k C-kurs, till FN i New York. C-kursen är den högsta nivån i förbundets utbildningspaket FN-ABC. Deltagarna får besöka flera FN-organ, diskutera med FN-tjänstemän och träffa organisationer som dagligen arbetar med FN-systemet. Kursen hålls i New York på våren och i Genève på hösten.

Denna gång bestod gruppen av totalt 21 personer där några var anställda vid FN-förbundet, några var elever och lärare vid FN-skolor och några representerade FN-föreningar eller riksorganisationer eller deltog i egenskap av enskild medlem i FN-förbundet.

Foto: Svenska FN-förbundet

Under fyra intensiva dagar fick deltagarna i årets C-kurs i New York besöka FN och träffa representanter för olika aktörer i FN-världen. Med på bilden är två representanter för FN:s befolkningsfond UNFPA.

En av deltagarna var FN-förbundets biträdande generalsekreterare Eva Rundgren Forsberg som var entusiastisk efter resan:

– Det var häftigt att få ta del av så många olika delar av FN-arbetet och träffa så många engagerade anställda som brinner för sina uppdrag, berättar hon.

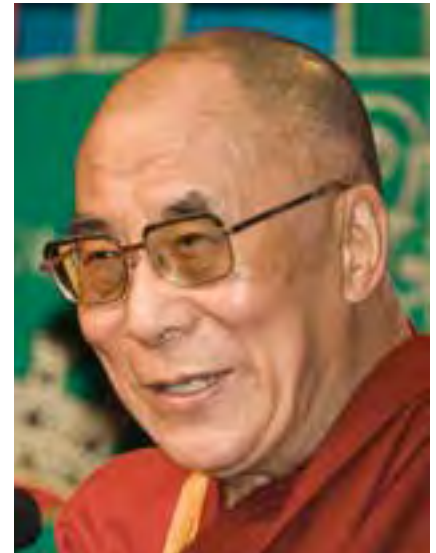
– Jag är nu ännu mer övertygad om att det är både viktigt och bråttom med de utmaningar vi står inför. FN har kanske

sin viktigaste uppgift någonsin: att vara ett forum för världens länder att diskutera, analysera och fatta beslut i de många ödesfrågor som vi står inför såsom klimat- och miljööversamringarna, minskat demokratiskt utrymme och militär upprustning.

FN-förbundets ABC-kurser är öppna både för medlemmar och andra intresserade. Läs mer på fn.se/kurs

Att Kina försvårar FN-arbetet och förtrycker sina egna medborgare är illa nog, men när landet hotar fri- och rättigheter även i andra länder måste omvärlden protestera högljutt, skriver Svenska FN-förbundets pressekreterare.

Foto: Luca Galuzzi/Wikimedia Commons

”Omvärlden måste protestera när Kina hotar fri- och rättigheter”

Under några år åt jag i stort sett uteslutande kinesisk mat till lunch. Bordtennis och en unik hantverkstradition genom historien är andra positiva aspekter av Kina. Tyvärr överskuggas de av landets bristande respekt för grundläggande fri- och rättigheter. Oliktankande fängslas, media censureras och dödsstraffet tillämpas flitigt i enpartistaten. Den som startar en webbläsare i Kina möts av de animerade poliserna Jingjing och Chacha som påminner om att myndigheterna övervakar internetanvändningen. När jag besökte Kina som turist inför Peking-OS 2008 såg jag utrensade kvarter och hörde vittnesmål om hur arbetarbostäder hade flyttats för att ge plats åt idrottsfesten.

ANVÄNDER VETOT

I Förenta Nationerna har Kina på senare år flyttat fram sina positioner. Efter att länge ha hållit en låg profil och ofta avstått från att rösta i säkerhetsrådet har Kina efter 2011 tagit för vana att använda vetot i nära samarbete med Ryssland. Därigenom har man aktivt försvårat säkerhetsrådets arbete i konflikter som Darfur och Syrien.

Också Kinas bilaterala relationer ger anledning till oro. I Afrika ingår landet samarbeten med statsledare som inte

sätter demokrati och mänskliga rättigheter högst på dagordningen. Begreppet landgrabbning beskriver strategin att köpa mark och andra tillgångar i länder som saknar lagstiftning och ekonomiska resurser till försvar för sina medborgare. För länder som efter självständigheten har fastnat i despoti och vanstyre försvåras nu vägen mot demokrati ytterligare.

Också här i Sverige har den kinesiska aktiviteten ökat. Den svenske förläggaren Gui Minhai sitter fängslad i Kina för regimkritisk verksamhet. Satirprogrammet Svenska nyheter i Sveriges Television utlöste en mindre diplomatisk kris efter ett inslag om kinesiska turister i Stockholm. En UNDP-stödd utställning på Fotografiska i Stockholm som stoppades före sommaren är den senaste i raden av kinesiska interventioner. Den här gången var det porträtt av Dalai Lama och konstnären Ai Weiwei som väckte kinesernas missnöje.

KVALIFICERAT STRUNTPRAT

När Kina får kritik för bristande mänskliga rättigheter hänvisar man ofta till sin nationella suveränitet. Det är naturligtvis kvalificerat struntprat. Dels är landet lika moraliskt förpliktat som alla andra att följa artiklarna i den allmänna förklaringen om de mänsk-

liga rättigheterna, dels har Kina ingen som helst rätt att föra destruktiv politik i andra länder eller att förtrycka andra länders medborgare, som i fallet Gui Minhai. När så sker måste omvärlden protestera högljutt.

FN anklagas emellanåt för att lämna demokratifrågan åt sitt öde men faktum är att redan den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna från 1948 är glasklar. I artikel 21 sägs att alla har rätt att, direkt eller via fritt valda ombud, delta i sitt lands styre. Självklart skulle det kunna fungera i Kina precis som det gör i miljardlandet Indien. Även övriga delar av MR-förklaringen borde vara tydliga nog.

Kinas företrädare behöver höra det här regelbundet, ofta och offentligt från både FN och dess medlemsländer – och utan dröjsmål när Kina försöker utöva påtryckningar. I en värld där information sprids blixtnabbt via datorer och mobiltelefoner är det ohållbart att hänvisa till gamla tiders tysta diplomati.

Förutsättningarna för att inom över-skådlig tid få en mer positiv utveckling i Kina framstår som små. Ändå måste vi alla dra vårt strå till stacken – för oss själva och för de människor som är de mest utsatta offren för det kinesiska enväldet. I en allt mer polariserad värld

Åsynen av porträtt av Dalai Lama (till vänster) och Ai Weiwei (ovan) väckte den kinesiska regeringens missnöje så till den grad att FN:s utvecklingsprogram UNDP såg sig tvingat att ställa in en utställning på Fotografiska i Stockholm i maj.

blir det ännu viktigare att försvara det system för mänskliga rättigheter som vi gemensamt har byggt upp med FN som arkitekt och främsta garant.

PR-HAVERI

Kinas ambassad i Sverige ska under det senaste året ha bedrivit en kampanj mot svenska journalister, forskare och MR-aktivister. Att svenskarna efter kampanjen ser med ännu större miss-tänksamhet på Kina är föga förvånande. Kanske är den kinesiska regeringen hjälpt av några goda råd efter detta PR-haveri? Ett sådant råd är att de universella mänskliga fri- och rättigheterna uppskattas och försvaras av väldigt många som får ta del av dem. Ett annat är att varje politiker emellanåt bör rannsaka sig själv och sina handlingar. Slutligen kan vi från svenskt perspektiv också framhålla vikten av frihet, jämlikhet och jämställdhet som grund för ökat välbefinnande.

Vi lever i en tid då det borde vara möjligt att sprida de demokratiska idealen. Om vi till slut lyckas med det kommer också den där Kinalunchen att smaka bättre.

■ Pekka Johansson, pressekreterare vid Svenska FN-förbundet

Intervjuserie med svenskar i FN

Att jobba inom FN är en dröm för många. Men hur tar man sig dit? På FN-förbundets webbplats finns en serie intervjuer med svenskar som arbetar inom FN. En av dem är Souda Luzze som jobbar på UNDP i Zimbabwe.

Souda Luzze arbetar sedan 2017 på FN:s utvecklingsprogram UNDP i Zimbabwe. Men för bara några år sedan var arbete på FN som en avlägsen dröm, berättar hon. Det hela började med volontärarbete i Uganda, Tanzania och Nicaragua.

– På hemmaplan var jag aktiv i olika typer av ungdomsorganisationer och fick möjligheten att börja jobba med miljöfrågor lokalt i Botkyrka. När jag sedan studerade nationalekonomi på universitetet övertalade min mentor mig att söka praktik på Svenska FN-förbundet.

Souda Luzze (till höger) jobbar med miljöfrågor på UNDP.

– Efter det gjorde jag internationell praktik på FN-förbundet i Tanzania vilket bekräftade min passion för utvecklingsarbete. Från och med då visste jag att jag ville jobba med liknande frågor. Ett halvår senare sökte jag vidare till tjänsten i Zimbabwe.

Souda har studerat miljöekonomi och de projekt hon arbetar med på UNDP kretsar kring miljöfrågor. Just nu jobbar hon bl a med genomförandet av Zimbabwes nationella klimatplan. Ett annat projekt som hon är involverad i, Youthconnect, handlar om att stärka ungdomar och koppla dem till arbetsmöjligheter.

– Mitt tips för att få jobb i FN är att hitta ett område som man är intresserad av och nischa sig där, säger Souda.

Texten är ett sammandrag av en längre intervju. Läs hela intervjun med Souda och sex andra FN-svenskar på fn.se/FNsvenskar

INSTAGRAMBILDEN

Karin Gjellan från Stockholm och John Öberg från Boden är två av FN-förbundets unga ambassadörer för de globala målen. Bilden är från en inspirationshelg i augusti då de bl a diskuterade fördelar och nackdelar med workshop som arbetsmetod.

Foto: Elias Aspüdd

Inlägget publicerades på FN-förbundets Instagram den 18 augusti, 2019

Följ oss på @fnforbundet

Foto: Marie Hoglund

Ett gäng glada deltagare vid Stockholms FN-distrikts evenemang Agenda 2030 Open. 170 personer deltog och formulerade egna åtaganden kring de globala målen.

Agenda 2030 Open 170 agenter med hållbart uppdrag

I maj genomfördes för första gången Agenda 2030 Open – en heldagskonferens om de globala målen. Genom föreläsningar och workshops lyckades Stockholms FN-distrikt engagera 170 deltagare att åta sig egna hållbarhetsuppdrag.

Med elva år kvar till 2030 beslutade sig FN-föreningarna inom Stockholms FN-distrikt att gå samman och växla upp sitt hållbarhetsarbete. Tillsammans arrangerade de i maj konferensen Agenda 2030 Open, en inspirationsdag för att få stockholmarna delaktiga i arbetet för de globala målen.

– Många FN-föreningar är lite för små för att få saker att hända. Därför bestämde vi oss för att gå samman i distriktet för att kunna göra något som gör skillnad, berättar Beata Pontén, medlem i Nacka/Värmdö FN-förening och en av initiativtagarna till Agenda 2030 Open.

INSPIRERANDE TAL

Konferensen vände sig i första hand till medlemmar i distriktet, men även de som ännu inte är medlemmar fick delta. Under en förmiddag fick deltagarna lyssna på olika inspirerande och kunniga föreläsare på temat hållbarhet. Bl a pratade Stockholms miljö- och klimatborgarråd Katarina Luhr. Efter lunch var det dags att gå från ord till handling. Uppdelade på 17 olika arbetsstationer, en för varje globalt mål,

diskuterade deltagarna de respektive målen i mindre grupper. Tillsammans spånade de idéer som omvandlades till förslag på konkreta handlingar. Slutligen åtog sig alla deltagare att genomföra egna uppdrag för de globala målen och därigenom bli s k agenter för Agenda 2030.

– Vi vill få igång en aktiv rörelse. Tanken är att alla agenter ska jobba med sina uppdrag, stora som små, under ett år fram till nästa Agenda 2030 Open, berättar Beata.

KÖPSTOPP I ETT ÅR

Uppdragen handlar till stor del om vad du kan göra själv i din vardag. Någon beslutade sig för att ha köpstopp för kläder i ett år, någon annan skulle plantera en blomsteräng för biologisk mångfald vid sin sommarstuga, och en tredje skulle arbeta mer för hållbara städer genom sitt jobb som arkitekt. Till sin hjälp har agenterna olika coacher som kan agera bollplank under året och på Agenda 2030 Opens hemsida kan de redovisa vad de uppnått.

Initiativtagarna till Agenda 2030 Open har som mål att göra FN-rörelsen i Stockholms-

regionen till navet i Stockholms stads arbete för Agenda 2030. De hoppas därför att Agenda 2030 Open ska bli ett årligt återkommande arrangemang. Med lärdomar från årets event och mycket positiv feedback från deltagarna i ryggen har de redan börjat planera för 2020.

– Det krävdes mycket förberedelser inför eventet men vi är jättenöjda och glada över resultatet. Vi har fått många bra uppslag och hoppas kunna fördjupa oss än mer nästa gång, säger Beata.

För de lokalföreningar eller distrikt som är intresserad av att själva arrangera ett liknande event har Stockholmsdistriktet satt ihop en matnyttig guide. Kanske ser vi fler lokala Agenda 2030 Open runt om i Sverige under 2020.

Läs mer på agenda2030open.se/

■ *Karolina Grundin, ansvarig digitala kanaler Svenska FN-förbundet*

Foto: Marie Hoglund

Beata Pontén från Nacka/Värmdö FN-förening är en av initiativtagarna till Agenda 2030 Open.

Matlådor på lunchrasten blev stort bidrag till Skolmat

Ett gäng ungdomar i Helsingborgs FN-förening lyckades engagera två gymnasieskolor i staden i ett insamlingsprojekt för FN. Det strålande resultatet blev närmare 20 000 kronor till FN-förbundets projekt Skolmat.

Ungdomssektionen i Helsingborgs FN-förening ville engagera skolorna och eleverna i staden i en aktion kring någon viktig FN-fråga.

– Vi bollade lite idéer och började tänka på att kanske göra någonting runt projekt Skolmat eftersom det knyter an till något som nog alla elever har en åsikt om: skolmaten, berättar Augusta Säwe.

Svenska FN-förbundet har bedrivit projekt Skolmat under många år i syfte att samla in pengar till FN:s livsmedelsprogram WFP och dess framgångsrika skolmatsprogram. Programmet har funnits i över 50 år och i dagsläget får 16 miljoner barn i 69 länder gratis skolmat genom det.

ANVÄNDER MATKORT

– På flera gymnasieskolor i Helsingborg har man inte matsalar utan använder sig av matkort som kan användas på ett 30-tal restauranger där varje måltid kostar 50 eller

55 kronor. Med det i åtanke började vi tänka på hur mycket vi skulle kunna samla in om eleverna fick möjligheten att donera dessa pengar till projekt Skolmat och i stället tog med mat hemifrån, fortsätter Augusta som genomförde projektet tillsammans med Mi Holmqvist Åberg, Ellen Meiby och Elias Horn Maurin.

De fyra – som alla går på olika gymnasieskolor i Helsingborg – talade med rektorer och lärare på både grundskolor och gymnasier i kommunen.

UTARBETADE FÖRSLAG

– Vi utarbetade också förslag på hur de skolor som inte har matkort skulle kunna bidra. Flera skolor sa att de gärna skulle ha deltagit men att de behövde planera den här typen av projekt ett halvår i förväg, berättar Mi.

Till slut fick de i alla fall med sig två av stadens största gymnasieskolor: Johannes Hedbergsgymnasiet och Campeon Frigymnasiet. Ett datum ringades in och de fyra satte sedan

igång med ett omfattande informationsarbete för att nå alla berörda.

– En övervägande majoritet av eleverna var mer än villiga att bidra. Från Campeon Frigymnasium var det bara en handfull elever som avstod från att delta. Vi hoppas att resultatet från projektet ska kunna användas som bevis på att ungdomarna på skolorna i Helsingborg kan och vill engagera sig, samt att det kan sporra andra skolor till att delta i framtiden, fortsätter hon.

Allt som allt blev dagen och projektet väldigt lyckat.

– Trots att det bara var två skolor som deltog fick vi in över nästan 20 000 kronor till projekt Skolmat. Det är närmare 10 000 måltider till behövande elever! I framtiden planerar vi definitivt att göra om detta projekt, säger Augusta.

■ AnnaLena Karlsson Andrews

Foto: Mi Holmqvist Åberg, UNG Helsingborg

”Femtio kronor är inte så mycket för oss men det kan vara väldigt mycket för andra”, säger Wendela Muhola (i grå tröja) som med sin matlåda bidrog till insamlingen. Till vänster om henne sitter Oskar Ramberg, till höger Vivian Hoac och i bakgrunden syns Northon Ekberg och Clara Ossborn. Alla fem går på Campeon Frigymnasium.

Till minne av Ing-Britt Pettersson Nyholm

Ing-Britt Pettersson Nyholm då hon 2008 tog emot utmärkelsen Årets FN-supporter.

Ing-Britt Pettersson Nyholm från Kristianstad gick bort i maj efter en tids sjukdom. Ing-Britt var en stark kraft i den svenska FN-rörelsen under många år. Hon har personligen inspirerat och engagerat hundratals och åter hundratals genom sitt arbete som lärare på Söderportgymnasiet och sitt aldrig sinande engagemang i Kristianstads FN-förening. Under flera år arbetade också Ing-Britt deltid för Svenska FN-förbundet med att sprida FN-rollspel som pedagogisk metod i södra Sverige. 2008 blev hon den första att ta emot förbundets nya utmärkelse Årets FN-supporter. Vi kollegor och vänner minns Ing-Britt med stor respekt och värme.

■ Helen Huledal,
chef för skolverksamheten
Svenska FN-förbundet

TIPSA LANDET RUNT:

Skicka ditt tips till:
varldshorisont@fn.se och skriv
”Landet runt” i ämnesraden

ENGAGERA DIG LOKALT

Ju fler som engagerar sig, desto mer kan vi åstadkomma! Som medlem är du välkommen att vara med och forma verksamheten i din lokala FN-förening. Möjligheterna är många! Ta kontakt med din FN-förening via www.fn.se (Engagera dig).

Säg nej till kärnvapen!

Än är det inte för sent att delta i vår namninsamling för en svensk anslutning till FN:s kärnvapenförbud TPNW! Gå till nejtillkarnvapen.nu

Nu är vi 40 FN-skolor!

Det är dags för ett nytt läsår och därmed också dags att välkomna två nya FN-skolor: Munkagårdsgymnasiet i Tvååker och Bergska gymnasiet i Finspång. Nu finns det 40 FN-skolor i Sverige. Om ni önskar kontakt med någon av våra FN-skolor är ni varmt välkomna att höra av er till skolteamet på FN-förbundet.

Dags att söka projektbidrag!

FN-föreningar och FN-distrikt kan till och med den 15 oktober söka årligt projektbidrag på upp till 40 000 kr för 2020. Projekt som rör globala målen kommer att prioriteras. Läs mer på FN-förbundets webbsida fn.se (engagera dig/sök projektbidrag).

Ansökan till Glokala Sverige öppnar

Den 25 september öppnar projektet Glokala Sverige – Agenda 2030 i kommuner och regioner för nya ansökningar inför 2020. Samma dag arrangeras för första gången Mötesplats Agenda 2030, en endagskonferens för projektets deltagare. Kolla om din kommun är med i Glokala Sverige, om inte kanske den vill ansöka om att vara med under 2020. Se fn.se/glokalasverige.

Höstens kurser

27 september: A-kurs om FN (övergripande) i Umeå.

27 september: B-kurs i mänskliga rättigheter i Göteborg.

19 oktober: B-kurs i fred, säkerhet och nedrustning i Umeå.

22 november: B-kurs i hållbar utveckling i Göteborg.

Häng med till Genève!

Visst vore det kul att lära sig mer om FN? Nu har vi bara ett fåtal platser kvar på C-kursen i Genève 27 oktober – 1 november. Kursen ger en unik inblick

i FN-systemet och det internationella samfundets arbete med särskilt fokus på mänskliga rättigheter. Säkra din plats – läs mer och anmäl dig via fn.se/kalender.

Aktion FN för globala målen

Inför FN-dagen arrangerar elevföreningar runt om på våra FN-skolor Aktion FN för globala målen. Aktionen, som består av ett baklängeslopp, uppmärksammar att vi alla behöver lägga in en högre växel inför 2030 då många mål står stilla idag eller till och med går bakåt.

Skolmaterial för FN-dagen

Årets skolmaterial för FN-dagen lyfter Agenda 2030 och de globala målen. Du hittar det i digital form på FN-förbundets webbsida på fn.se/skola (Skolmaterial/Mer om FN).

Seminarium inför FN-dagen

Inför FN-dagen bjuder Svenska FN-förbundet in till traditionsenligt seminarium och firande. Temat för årets evenemang är Agenda 2030 och vad som måste göras för att världen ska nå de 17 globala målen för hållbar utveckling. Seminariet äger rum den 23 oktober i Stockholms konserthus där även prisutdelning sker till Årets FN-vän och Årets FN-supporter. Läs mer på fn.se/kalender. Välkommen!

Bli ambassadör för globala målen!

Snart öppnar äntligen ansökan för ambassadörsprogrammet 2020. Det är det perfekta hedersuppdraget för dig som är ungdomsmedlem, brinner för att göra skillnad och vill se till att globala målen blir verklighet! Läs mer på fn.se/ambassadorer.

Nytt material om Flicka, Minor och Skolmat

Inom kort kommer nya diskussionskort och affischer att finnas tillgängliga för beställning på fn.se/butik. Om du redan nu är nyfiken kan du kika in på fn.se/material för att själv ladda ner och skriva ut nytt material som lyfter projekten Flicka, Minor och Skolmat samt dess sakfrågor.

Kommande FN-dagar i urval

26 september: FN:s dag för avskaffande av kärnvapen

5 oktober: Internationella dagen för lärare

11 oktober: Internationella flickdagen

16 oktober: Världslivsmedelsdagen

17 oktober: Internationella dagen för utrotning av fattigdom

24 oktober: FN-dagen

19 november: Världstoallettdagen

20 november: Internationella barndagen

25 november: Internationella dagen mot våld mot kvinnor

10 december: De mänskliga rättigheternas dag

FN-forum 2020

Den 30-31 maj 2020 kommer FN-förbundet att arrangera FN-forum. Stad och plats meddelas senare. FN-forum hålls vart tredje år för att medlemmar i FN-rörelsen ska få ett tillfälle att mötas och diskutera globala frågor på djupet.

Internationell praktik

FN-förbundet utlyser två internationella praktikplatser i Georgien och Tanzania till vårterminen

2020. Praktiken innefattar fyra månader i fält innan praktikanten återvänder till Sverige för en månads informationsarbete. För att bli praktikant krävs att du är 20-30 år, medlem i svenska FN-förbundet och har ett stort intresse för internationellt utvecklingssamarbete. Mer info finns på fn.se under ”Lediga tjänster” eller via mikaela.engwall@fn.se. Läs gärna om våra tidigare praktikanter upplevelser på fn.se/aktuellt/blogg.

Höstens praktikanter

Under hösten 2019 praktiserar följande personer på FN-förbundets kansli i Stockholm: Emma Cornbert, Josefine Lundh, Linnea Solander. Maria Nylén, Sigrid Mortensen och Ursula Rundin.

Personality

Sara Ekenbjörn är vikarierande ansvarig vid det internationella programmet. Pernilla Ahl är ny kontorsassistent.

ANNELIE BÖRJESSON
ORDFÖRANDE I SVENSKA FN-FÖRBUNDET:

2030 ÄR NU!

Agenda 2030 är den tveklöst mest omfattande utvecklingsplanen för vår världs gemensamma framtid som FN:s medlemsländer har tagit ställning till. De 17 målen med sina 169 delmål visar tydligt vad det handlar om. Målen är universella och samtliga länder äger rätten till den nationella implementeringen. Länderna samlas emellanåt för att diskutera arbetet med målen. I sommar deltog jag i ett av dessa möten, den stora konferensen High Level Political Forum on Sustainable Development (HLPF) vid FN:s högkvarter i New York.

Forumet hålls varje år och är en central plattform för länderna att diskutera hur det går och dela erfarenheter och exempel. Denna gång var det mål 4, 8, 10, 13, 16 och 17 som lyftes särskilt. Under HLPF lämnar ett antal medlemsländer en sk frivillig nationell rapport. I år presenterade 47 länder sitt arbete med agendan. Rapporterna ser mycket olika ut – det är allt från säljande reklamfilmsvarianter till monotona uppläsningar av dokument. Många länder lyfter fram det som går bra, men om utmaningarna är det desto tystare. Det är svårt att få en samlad bild av hur det går, men efter en vecka i New York kände jag mig mer fylld av hopp än när jag åkte dit. Jag hade innan konferensen noterat att många ansåg att engagemanget för agendan har svalnat sedan 2015, och att förväntningarna på årets möte inte var så höga. Men jag upplevde ett samlat starkt engagemang och en vilja hos ländernas representanter. Trots att arbetet går för långsamt och i vissa fall bakåt finns en anda av optimism. Många kraftfulla uttalanden

gjordes, främst om jordens klimat, och det konstaterades gång på gång att tiden är knapp och att vi måste agera nu.

Förutom de nationella rapporterna hölls en mängd seminarier och panelsamtal. Jag deltog i ett antal av dessa och lyssnade. Ett perspektiv som jag särskilt tar med mig, och som jag alltmer förstår vikten av, är att det ekonomiska systemet i världen är en stor käpp i Agenda 2030-hjulet. Vi behöver konsumera mindre men konsumtion ger arbetstillfällen som gör att människor kan ta sig ur fattigdom, köpa mat och ha råd med sjukvård och utbildning. Konsumtionen tär på vår planet och många gånger förorenas naturen där produktionen sker. Handel leder till transporter, utsläpp och emballage. Aktieägarna vill se utdelning. Det talades om att vi måste ställa om från en linjär till en cirkulär ekonomi vilket i praktiken är väldigt svårt.

Så vad kan vi göra för att hjälpa till? Många brottas med klimatångest och försöker äta vegetariskt samt avstå från att köra bil och från att flyga. Men det finns en relativt enkel sak som vi enligt röster i debatten kan göra som har nästan 30 gånger så stor effekt: vi kan flytta våra pensionspengar till gröna och hållbara fonder. I dag placeras våra pengar per automatik ofta i olje- och fossilindustrin. Här har vi stora möjligheter att styra om vårt kapital i rätt riktning. Det har betydande effekt och det är det mest handfasta rådet jag tar med mig hem från New York. Se gärna över om du kan göra en insats här och tipsa alla du känner. Tiden är knapp – eller som många sa under HLPF: ”2030 är nu”.

Nästa nummer

... av Världshorisont kommer ut den 6 december och blir ett temanummer om mänskliga rättigheter i Sverige.

I internationella sammanhang är Sverige en stark förespråkare för mänskliga rättigheter men hur står det till med efterlevnaden av MR-konventionerna här på hemmaplan? Nyligen skickade FN-förbundet och 16 andra svenska organisationer en rapport till FN:s MR-råd där författarna bl a pekar på svagheter när det gäller rättigheterna för barn, ursprungsfolk och personer med funktionsnedsättning. Hatbrott och rasistisk organisering är exempel på andra ämnen som tas upp. I vårt temanummer diskuterar vi rapportens innehåll och ger röst och ansikte åt några av de grupper som berörs.

Foto: Mostphotos/Håkan Borgström

Världshorisont syftar till att sprida kunskap om och väcka engagemang för globalt samarbete och FN-frågor. Var med och bidra genom att beställa en bunt tidningar att sprida på lämpligt sätt.

Skicka din beställning till [vardshorisont@fn.se!](mailto:vardshorisont@fn.se)

EN
BÄTTRE
VÄRLD

” Jag stödjer
projekt Skolmat
– gör det du med!

Paul Svensson
Svenska FN-förbundets
goodwill-ambassadör

4 GOD UTBILDNING
FÖR ALLA

2 INGEN
HUNGER

Genom att ge barn gratis skolmat stoppar vi hunger och får fler barn att gå till skolan. **10 KRONOR RÄCKER TILL ETT BARN S SKOLMAT I EN VECKA** och ger ett barn utbildning och hopp om en framtid.

Swisha en gåva till **90 05 638**, skriv Paul